

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Protokół z warsztatu refleksyjnego

W dniu 21 grudnia 2018 roku w godzinach 13:00÷18:00 w PCKU w Chrzanowie przy ul. Focha 3, odbył się warsztat refleksyjny na który zaproszono telefonicznie: Członków Zarządu, Członków Komisji Rewizyjnej, Członków Rady LGD (załączniki: raport monitoringu, zestawienie realizacji kamieni milowych, program warsztatów). Zaproszenie wraz z załącznikami umieszczono również na stronie www.partnerstwonajurze.pl w dniu 4 grudnia 2018 roku. W spotkaniu uczestniczyły osoby zgodnie z załączoną listą obecności. Warsztat był prowadzony przez Panią Katarzynę Kuras Specjalistę ds. Wdrażania LSR.

Warsztat rozpoczął się od przywitania gości oraz wprowadzenia w temat: czym jest LSR, jakie są cele, jakie kwoty, zasięg działania, podstawowe informacje i zasady między innymi umowy na funkcjonowanie oraz umowy ramowej (umowy zostały odczytane).

Następnie zaprezentowano i przeanalizowano wszystkie zagadnienia z programu tj:

- **Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?**

Realizacja LSR przebiegała zgodnie z Planem Działania ujętym w LSR i Harmonogramem naborów, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy ramowej. Zgodnie z nowo obowiązującymi przepisami prawa (zmiana w listopadzie 2018 roku), zapisy mówią o weryfikacji poziomu realizacji wskaźników na podstawie zawartych umów, nie zaś na podstawie wypłaconych pieniędzy. LGD osiągnęła wszystkie założenia umowne, tym samym nie zostanie przydzielona sankcja pieniężna na koniec pierwszego kamienia milowego. LGD minimalnie nie spełniła warunków umownych dotyczących przyznania premii. Spełniono zapisy punktów które odnoszą się na lata 2016-2018, natomiast przez to, że istnieje zapis o odnoście realizacji 40% środków finansowych przeznaczonych na utworzenie/utrzymanie miejsc pracy w ramach LSR oznacza to, że bierzemy całość na przedsiębiorczość na lata 2016-2023 czyli 3 800 000 zł i z tego mieliśmy co najmniej zrealizować 40%, brakło 8,5% .80% środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR w latach 2016 – 2018 Suma 1 806 900 zł - Wykonano budżet w 103 %. 40% środków finansowych przeznaczonych na utworzenie/utrzymanie miejsc pracy w ramach LSR W ramach całego LSR. 3 800 000 zł. W latach - 2016-2018 wykonaliśmy 31,48 %, zabrakło 8,52%. Co oznacza, że wszystko to co zależało od LGD zostało wykonane ponad plan, natomiast zabrakło 8,52% na środki przeznaczone na utrzymanie miejsc pracy w ramach LSR czyli zakres niezależny od LGD. Uważamy, że przeciągający się proces oceny wniosków w UMWM wpłynął na zaistniałą sytuację, dodatkowo przedsiębiorcy nie przystąpili do poprawek lub zrobili to niepoprawnie w wyniku czego z 6 wniosków (2 w pierwszym naborze 12.2016-01.2017, 4 w drugim naborze 18.07-8.08.2017) wybranych przez LGD i przesłanych do UMWM z zakresu rozwoju działalności gospodarczej zostały podpisane tylko 3 umowy, ostatnia w grudniu 2018 roku. Po 15 miesiącach od dostarczenia dokumentacji do UMWM. Pojawiły się wątpliwości podczas roboczych konsultacji zmian w LSR, a dotyczyły podejścia do interpretacji wskaźnika w zakresie produktu turystycznego oraz możliwości pomniejszenia wartości wskaźnika adekwatnie do przesuniętej puli środków finansowych. Według UMWM należy rozdzielić operacje na operacje obejmujące infrastrukturę turystyczną i projekty tzw. „miękkie” obejmujące tworzenie lub ulepszanie produktu turystycznego. Według LGD podział w LSR dotyczy infrastruktury już istniejącej dlatego zostało przewidziane tylko 100 000 zł, czyli na 2 projekty, a produkty turystyczne to wg LGD nie tylko projekty „miękkie” ale również nowa infrastruktura turystyczna- dlatego zostało przewidziane w tym przedsięwzięciu 1 150 000 zł w LSR, co jest zgodne z aktualnym zapotrzebowaniem społeczeństwa. UMWM proponuje przeniesienie pieniędzy między

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wskaźnikami ale również zwiększenie liczby ogólnej wskaźnika co jest bardzo niekorzystne dla LGD i mogą pojawić się problemy z realizacją II KM.

Czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?

Jeśli podwyższymy liczbę wskaźnika zachowując przy tym pulę środków (operacje własne LGD, problem opisany w/w) mogą się pojawić problemy na końcówce II KM z realizacją wskaźników.

Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?

Jeśli podwyższymy liczbę wskaźnika zachowując przy tym pulę środków (operacje własne LGD, problem opisany w/w) mogą się pojawić problemy na końcówce II KM z realizacją wskaźników.

Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Należy wypracować wspólne podejście pomiędzy LGD a UMWM korzystne i nie obciążające również dla LGD.

- **W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?**

Stan obecny:

W ramach 6 naborów złożono 28 wniosków z czego wybrano 22 wnioski:

Na 22 wnioski:

- ✓ 3 wnioski zostały odrzucone na etapie A0 lub A1
- ✓ podpisano 10 umów na realizację operacji
- ✓ 9 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia

Na etapie oceny w LGD - niezgodnych z LSR: 6 wniosków

Pod względem skuteczności aplikowania o środki jakość wybranych wniosków jest zadowalająca. Wpływ na ten aspekt ma intensywne wsparcie doradcze prowadzone przez LGD.

W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?:

Wątpliwości:

- ✓ załączone dokumenty, brak spójności pomiędzy nimi a wnioskiem, np. Załączono pozwolenie budowlane na inne zamierzenie niż wskazuje się we wniosku
- ✓ jakość biznesplanu i rzetelność jego założeń, brak skrupulatnej analizy kosztowej operacji powoduje konieczność uzupełnień

Zadowalająca jest:

- ✓ realizacja kryteriów,
- ✓ udział Wnioskodawców w szkoleniach i doradztwie, systematyczna praca nad dokumentacją

Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?:

Konieczność składania wyjaśnień na etapie weryfikacji wniosków powoduje wydłużenie czasu weryfikacji lub nie kwalifikowalność kosztów, co w konsekwencji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR.

Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?:

Intensyfikacja działań doradczych- zwiększenie ilości szkoleń i doradztwa indywidualnego
Zmaksymalizowanie informacji o bezpłatnym doradztwie prowadzonym przez LGD

- **W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

W 2017 rok zmieniono kryteria, następnie przeprowadzono nabory już z na podstawie nowego dokumentu czyli nabory na przełomie lipca i sierpnia 2018 roku. Na 25 złożonych wniosków protest złożono 4 protesty w zakresie oceny z kryteriami - ocenę podtrzymano. W 2018 roku nie przeprowadzono zmian Lokalnych kryteriów wyboru operacji, jakość kryteriów jest zadowalająca.

Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?:

Fragment z raportu aktualizacji LSR obejmującej zmianę lokalnych kryteriów wyboru operacji:

- ✓ Lokalne kryteria wyboru dla 1.1, Zarząd proponuje dodać kryterium wyboru dotyczące premiowania krótszych terminów realizacji 94,28 % (66) ankietowanych poparło rekomendacje Zarządu.
- ✓ Lokalne kryteria wyboru dla 1.1, usunąć zapis o punktowaniu obniżonego dofinansowania 95,71% (67) ankietowanych poparło rekomendacje Zarządu.
- ✓ Lokalne kryteria wyboru dla 2.2
  - premiowanie krótszych terminów realizacji
  - innowacyjna forma promocji marki Chrzanolandia. Beneficjent założył we wniosku ciekawą,
  - nową formę promocji marki Chrzanolandia i opisał to we wniosku
  - wykreślenie pkt za zatrudnienie powyżej 4 etatów
  - dodać pkt za wsparcie lokalnych produktów
  - maksymalna liczba pkt: 75
  - minimalna: 2994,29 % (66) ankietowanych poparło rekomendacje Zarządu
- ✓ Lokalne kryteria wyboru dla 2.1, Zarząd rekomenduje: do aktualnych kryteriów dodanie:
  - krótszych terminów realizacji operacji
  - dodatkowej promocji marki Chrzanolandia
  - wsparcie lokalnych produktów/utworzenie lokalnego produktu
  - wykreślenie pkt za zatrudnienie powyżej 4 etatów
  - dodanie kryterium: realizacja projektów wspierających tworzenie lub rozwój lokalnych produktów
  - maksymalna ilość pkt 75
  - minimalna: pkt 29

94,29 % (66) ankietowanych poparło rekomendacje zarządu

Średnia poparcia dla zmian LKWO tj 94,64%, co oznacza, że społeczność jest zgodna z wprowadzonymi zmianami. Po przeprowadzonych naborach nie było zgłoszeń poświadczający nieadekwatność kryteriów, dodatkowo założenia umowy ramowej co do realizacji wskaźników zostały osiągnięte z nadwyżką, dlatego nie ma przesłanek świadczących o tym aby kryteria były niejednoznaczne czy nieobiektywne.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?:

Należy przeprowadzić nabory wniosków, jeśli po naborach zaistnieją przesłanki do tego aby zmienić zapisy kryteriów, LGD przystąpi do takiej zmiany.

- **W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?**

Wybierane operacje w odpowiednim stopniu przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR, ponieważ aplikowanie o środki jest skuteczne i umowy są zawierane. Analiza potrzeb w projektach niekomercyjnych wskazuje, że projekty odpowiadają potrzebom lokalnej społeczności, analogicznie operacje biznesowe również są szeroko uzasadniane pod kątem opłacalności realizacji. Wybierane operacje realizują nie tylko wskaźniki produktu, ale także gwarantują realizację rezultatów (wsparcie miejsc pracy).

Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?:

- Rosnące koszty zatrudnienia, co skutkuje obawami przed osiągnięciem celu jakim jest utworzenie i utrzymanie miejsc pracy
  - poprawa sytuacji materialnej mieszkańców, większa zdolność kredytowa - beneficjenci wolą sięgać po kredyty np. na rozwój działalności niż sięgać po pieniądze unijne, które są obarczone wieloma skomplikowanymi procedurami, dodatkowo ocena projektów w UMWM przekracza 12 miesięcy, rzadko który przedsiębiorca może sobie pozwolić na tak długi czas oczekiwania, łatwiej jest sięgnąć po szybki kredyt, niż obarczać się bardzo wieloma zobowiązaniami np. wzrostem zatrudnienia, przy kredycie nie trzeba spełniać takich wymogów.
  - migracja pracowników z Ukrainy do Polski, program 500+ powodujący że bardzo duża rzesza ludzi nie ma potrzeby pracować. Na rynku jest ogromny problem z pozyskaniem pracownika.
  - Narastająca liczba turystów na obszar objęty LSR przez bliskość „Energylandii” - wzrost potrzeb z zakresu infrastruktury turystycznej na obszarze powiatu chrzanowskiego.
- **Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?**

Wskaźniki oraz sposób gromadzenia danych, zaplanowany w LSR z uwzględnieniem aktualizacji w ramach dostosowania do wytycznej, są wystarczające by określić skuteczność interwencji. Z dotychczasowych doświadczeń LGD zauważa problemy np.: by prawidłowo określić wartość zrealizowanych wskaźników rezultatu- liczba osób... . Weryfikacja wskaźnika rezultatu wydaje się być zagrożona jeśli nie zostanie wypracowane narzędzie wymiany informacji między LGD a beneficjentami.

wątpliwości, które pojawiły się podczas roboczych konsultacji zmian w LSR, a dotyczyły podejścia do interpretacji wskaźnika w zakresie produktu turystycznego oraz możliwości pomniejszenia wartości wskaźnika adekwatnie do przesuniętej puli środków finansowych

Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wskazane wskaźniki są problematyczne pod kątem gromadzenia danych, oraz wskaźników związanych z produktem i infrastrukturą turystyczną.

Jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Wypracowanie narzędzi wymiany informacji między LGD a beneficjentami.

Przesunięcie puli środków pomiędzy wskaźnikami adekwatnie do aktualnych potrzeb społeczeństwa.

- **Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?**

LGD przystąpiła do zmiany procedur wyboru operacji, dotychczas nie „pracowano” jeszcze na nowym dokumencie, dlatego ciężko określić czy procedury są przyjazne dla beneficjentów, okaże się to pierwszych naborach przeprowadzonych w 2019 roku.

- **Skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)**

W 2018 roku LGD nie ogłaszała naborów, więc nie było potrzeby organizowania szkoleń dotyczących edukacji w zakresie pisania wniosków o dofinansowanie dla beneficjentów. Natomiast w 2018 roku LGD zorganizowała Spotkanie informacyjno-konsultacyjne mające na celu rozpowszechnienie informacji dotyczących LGD, LSR, programów dofinansowań dla 300 osób zamieszkujących obszar objęty LSR. Podczas spotkania zorganizowania oprócz tradycyjnej prezentacji informującej panel dyskusyjny dotyczący LGD i naszych działań. Dodatkowo zorganizowano stoisko doradcze przez pracowników LGD. Na spotkaniu pojawiło się ok 300 osób, większość z nich zaznajomiła się z ulotkami i informacjami które udzielano zarówno ze sceny głównej jak i na stanowisku doradczym. Spotkanie cieszyło się dużą aprobatą ze strony mieszkańców.

Biuro LGD przeprowadza ciągle doradztwo dla potencjalnych beneficjentów poddziałania 19.2. Od 2016 roku udzielono doradztwa dla 244 podmiotów. Co pół roku w obowiązku Prezesa Zarządu jest opracowanie monitoringu doradztwa. Dokument przedstawia wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród beneficjentów korzystających z konsultacji prowadzonych w Lokalnej Grupie Działania „Partnerstwo na Jurze”. Głównym celem analizy jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i oceny przeprowadzonego doradztwa przez pracowników biura, wyciągnięcie wniosków i udzielenie ewentualnych rekomendacji dla biura przez Prezesa Zarządu. Z ostatniej analizy wynika, że w okresie od lipca do grudnia przeprowadzono 45 konsultacji w biurze LGD, złożono do biura LGD 15 ankiet. Łącznie średnia oceny z doradztwa: 4,87 na 5. Skuteczność działań biura LGD jest zadowalająca.

- **Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?**

- ✓ zwiększyć rozpowszechnienie informacji o udzielanym bezpłatnie doradztwie przez pracowników biura LGD, programach, LSR, możliwości skorzystania z FE, poprzez m.in.:

- ✓ umieszczanie informacji w prasie lokalnej,

- ✓ wysyłanie mailingu do współpracujących z LGD instytucjami z prośbą o zamieszczenie w/w na swoich stronach www czy fb,

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

- ✓ rozwieszanie plakatów na terenie powiatu chrzanowskiego
- ✓ wydruk ulotek i przekazanie najważniejszą instytucją z powiatu chrzanowskiego
- ✓ intensywniejszy nadzór nad wybranymi operacjami.
- **Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR**
Znaczącym utrudnieniem w realizacji LSR była przedłużająca się ocena wniosków w UMWM.
- **Sposób wykorzystania rekomendacji**

Sprawozdanie i raport powstały w oparciu o:

- ✓ dane ankietowe z przeprowadzanego doradztwa
- ✓ dane ankietowe (ankieta ewaluacyjna na wzór z Podręcznika monitoringu i ewaluacji lokalnych strategii rozwoju MRiRW)
- ✓ bieżącego monitoringu finansowych i rzeczowych postępów wdrażania LSR

Zebrane rekomendacje zostaną wykorzystane do działań LGD w roku 2019 roku.

Na tym warsztat zakończono.

.....
(podpis Protokolanta)